

Správa o výsledku kontroly správnosti zostavenia a súladu záverečných účtov a účtovnej závierky subjektov územnej samosprávy v obci Kľačany

I. Úvod

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe Plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR na rok 2009.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť správnosť zostavenia finančných výkazov v rámci účtovnej závierky, súlad finančných výkazov predkladaných daňovému úradu s finančnými výkazmi predkladanými v rámci schvaľovania záverečného účtu, tvorba a použitie peňažných fondov, preverenie dodržiavania pravidiel používania návratných zdrojov financovania, stav a vývoj dlhu.

Predmetom kontrolnej akcie bolo: Charakteristika a postavenie obce, plnenie úloh v oblasti samosprávy, v oblasti preneseného výkonu štátnej správy, spolupráca s inými obcami pri plnení úloh, charakteristika organizácií v zriaďovateľskej a zakladateľskej pôsobnosti obce, spoločností a iných právnických osôb s majetkovou účasťou obce, rozpočet obce a jeho plnenie, účtovná závierka, záverečný účet obce, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s rozpočtovými prostriedkami a účinnosť vnútorného kontrolného systému.

Kontrola bola vykonaná v čase od 16.02.2009 do 16.04.2009 v Obci Kľačany, za kontrolované obdobie rokov 2007 a 2008.

II. Výsledky kontroly

1. Charakteristika a postavenie obce

Obec Kľačany (ďalej aj „obec“) je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, združujúci osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Obec ku dňu 31.12.2008 evidovala 1 006 obyvateľov.

Podľa ustanovenia § 11 ods. 4 zákona o obecnom zriadení: „*Obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené a) určovať zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce a s majetkom štátu ktorý užíva, schvaľovať najdôležitejšie úkony týkajúce sa tohto majetku a kontrolovať hospodárenie s ním... i) určovať organizáciu obecného úradu...*“

Kontrolou bolo zistené, že obec nemala vypracované a schválené organizačný poriadok obecného úradu a zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce platné v roku 2007.

Tým, že obec nemala v roku 2007 vypracované a schválené zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce, **nekonala v súlade s ustanovením § 11 ods. 4 písm. a) zákona o obecnom**

zriadení a tým, že nemala schválený organizačný poriadok obecného úradu platný v roku 2007, nekonala v súlade s ustanovením § 11 ods. 4 písm. i) zákona o obecnom zriadení.

Podľa ustanovenia § 22 ods. 2 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe v školstve a školskej samospráve“): „*Zriaďovacia listina školy... obsahuje... i) vecné a finančné vymedzenie majetku, ktorý škola... spravuje...*“

Na základe zriaďovacej listiny s účinnosťou od 01.07.2002, zriaďovateľom základnej školy s materskou školou s právnou subjektivitou sa stala obec.

Kontrolou bolo zistené, že v zriaďovacej listine nebolo uvedené vecné a finančné vymedzenie majetku, ktorý mala základná škola s materskou školou spravovať.

Obec tým, že zriaďovacia listina neobsahovala vecné a finančné vymedzenie majetku, **nekonala v súlade s ustanovením § 22 ods. 2 písm. i) zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve.**

2. Rozpočet obce a jeho plnenie

Podľa ustanovenia § 4 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“): „*Rozpočet obce... obsahuje finančné vzťahy k rozpočtovým organizáciám a príspevkovým organizáciám zriadených obcou... ktorých je zakladateľom*“ a s účinnosťou od 01.01.2008: „*Súčasťou rozpočtu obce sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií zriadených obcou...*“

Podľa ustanovenia § 12 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy: „*Obec a vyšší územný celok sledujú v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonávajú zmeny vo svojom rozpočte, najmä zvýšenie vlastných príjmov alebo zníženie výdavkov, s cieľom zabezpečiť vyrovnanosť bežného rozpočtu ku koncu rozpočtového roka...*“

Obecné zastupiteľstvo (ďalej len „OZ“) uznesením schválilo rozpočet obce na rok 2007 ako vyrovnaný rozpočet.

Kontrolou bolo zistené, že príjmy celkom boli v rozpočte obce schválené vo výške 31 784 tis. Sk, skutočné príjmy boli vykázané vo výške 27 566 tis. Sk, čo v porovnaní so schváleným rozpočtom predstavovalo plnenie na 86,72 %. Príjmy z finančných operácií boli schválené vo výške 8 000 tis. Sk, skutočné plnenie bolo vykázané vo výške 6 000 tis. Sk, t.j. 75 % plnenie.

Výdavky celkom boli schválené vo výške 23 638 tis. Sk, skutočné výdavky boli vykázané vo výške 15 922 tis. Sk, čo v porovnaní so schváleným rozpočtom predstavovalo plnenie 67,35 %. Výdavky z finančných operácií boli schválené vo výške 1 000 tis. Sk na splácanie istiny z poskytnutého úveru, skutočné čerpanie bolo vykázané vo výške 400 tis. Sk, čo predstavovalo v percentuálnom vyjadrení plnenie 40 % voči schválenému rozpočtu.

Rozdiel medzi schválenými príjmami celkom a výdavkami celkom vo výške 8 146 tis. Sk vznikol tým, že rozpočet obce neobsahoval rozpočet výdavkov základnej školy.

Obec tým, že rozpočet obce neobsahoval rozpočet výdavkov základnej školy, ktorá bola v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, **nekonala v súlade s ustanovením § 4 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.**

OZ uznesením schválilo rozpočet obce na rok 2008 ako vyrovnaný rozpočet.

Kontrolou rozpočtu obce bolo zistené, že príjmy celkom boli v rozpočte obce schválené vo

výške 34 800 tis. Sk (1 155 148 EUR), skutočné príjmy boli vykázané vo výške 36 294 tis. Sk (1 204 740 EUR), čo v porovnaní so schváleným rozpočtom predstavovalo plnenie na 104,29 %. Príjmy z finančných operácií boli schválené vo výške 6 000 tis. Sk (199 164 EUR), skutočné príjmy boli vykázané vo výške 5 451 tis. Sk (180 940 EUR), tzn., že plnenie príjmov z finančných operácií bolo 90,85 %.

Výdavky celkom boli schválené vo výške 25 514 tis. Sk (846 910 EUR), skutočné výdavky boli vykázané vo výške 26 845 tis. Sk (891 091 EUR), čo v porovnaní so schváleným rozpočtom predstavovalo plnenie na 105,21 %.

Výdavky z finančných operácií boli schválené vo výške 2 400 tis. Sk (79 665 EUR), skutočné plnenie bolo vykázané vo výške 1 200 tis. Sk (39 833 EUR), čo v percentuálnom vyjadrení predstavovalo plnenie 50 % zo schváleného rozpočtu.

Rozdiel medzi schválenými príjmami a výdavkami obce vo výške 9 286 tis. Sk (308 234 EUR) vznikol tým, že rozpočet obce neobsahoval rozpočet výdavkov základnej školy.

Obec tým, že rozpočet obce neobsahoval rozpočet výdavkov základnej školy, ktorá bola v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, **nekonala v súlade s ustanovením § 4 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy**

Kontrolou dokumentácie k rozpočtu obce - zápisníc OZ za rok 2007 a 2008, porovnaním údajov schváleného rozpočtu, upraveného rozpočtu a skutočného plnenia rozpočtu bolo zistené, že obec v rozpočtoch za roky 2007 a 2008 nevykonala žiadne zmeny, pričom v bežných príjmoch aj v bežných výdavkoch bolo plnenie viac ako 100 %, v roku 2007 bol rozpočet prebytkový a v roku 2008 bol vykázaný schodok rozpočtu.

Obec tým, že nevykonala zmeny vo svojich rozpočtoch, najmä zvýšenie vlastných príjmov, resp. zníženie výdavkov, **nekonala v súlade s ustanovením § 12 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy**.

3. Účtovná závierka

Podľa ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 431/2002 o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“): „*Účtovný doklad je preukázateľný účtovný záznam, ktorý musí obsahovať... c) peňažnú sumu alebo údaj o cene za mernú jednotku a vyjadrenie množstva... f) podpisový záznam osoby zodpovednej za účtovný prípad v účtovnej jednotke a podpisový záznam osoby zodpovednej za jeho zaúčtovanie...*“, podľa ustanovenia § 8 ods. 1 citovaného zákona: „*Účtovná jednotka je povinná viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov*“ a podľa ods. 6 citovaného paragrafu: „*Účtovníctvo účtovnej jednotky sa vedie spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov, ak účtovná jednotka je schopná zabezpečiť trvalosť po celú dobu spracovania a úschovy...*“

Kontrolou výdavkových pokladničných dokladov (ďalej len „VPD“) za mesiace január a december rokov 2007 a 2008 bolo vo viacerých prípadoch v oboch kontrolovaných obdobiach zistené, že VPD vystavené za nákup materiálov (PHM, potravín...), rodinné prídavky, za služby (prenájom kultúrneho domu, vianočný koncert...) boli doložené nečitateľnými dokladmi z registračnej pokladnice od dodávateľov, dodávateľskými faktúrami, ktoré neobsahovali údaje o cene za mernú jednotku a množstva, dátumy, kedy bola služba vykonaná, kto službu objednal... neboli podpísané osobami zodpovednými za účtovné prípady.

Obec tým, že k VPD neboli doložené čitateľné doklady z registračnej pokladnice a nebola zabezpečená trvalosť účtovného záznamu, **nekonala v súlade s ustanovením § 8 ods. 6 zákona o účtovníctve**, tým, že k VPD neboli doložené dodávateľské faktúry s uvedením ceny za mernú jednotku a vyjadrenie množstva, **nekonala v súlade s ustanovením § 10 ods. 1 písm. c) zákona**

o účtovníctve a tým, že VPD neboli podpísané osobami zodpovednými za účtovné prípady, **nekonala v súlade s ustanovením § 10 ods. 1 písm. f) zákona o účtovníctve.**

Podľa ustanovenia § 6 ods. 3 zákona o účtovníctve: „*Účtovná jednotka je povinná inventarizovať majetok, záväzky a rozdiel majetku a záväzkov...*“ a podľa ustanovenia § 30 ods. 2 citovaného zákona: „*Inventúrny súpis musí obsahovať tieto údaje: a) obchodné meno alebo názov účtovnej jednotky... b) deň začatia inventúry, deň, ku ktorému bola inventúra vykonaná, a deň skončenia inventúry...*“

Kontrolou dokumentácie za rok 2007 bolo zistené, že obec za uvedené obdobie nevykonala inventarizáciu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov.

Obec tým, že za rok 2007 nevykonala inventarizáciu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov, **nekonala v súlade s ustanovením § 6 ods. 3 zákona o účtovníctve.**

Kontrolou inventúrnych súpisov za rok 2008 bolo vo viacerých prípadoch zistené, že inventúrne súpisy neobsahovali názov a sídlo účtovnej jednotky, za ktorú bola inventúra vykonaná, deň začatia a deň skončenia inventúry, čím obec **nekonala v súlade s ustanovením § 30 ods. 2 zákona o účtovníctve.**

Podľa ustanovenia § 30 ods. 3 zákona o účtovníctve: „*Stav majetku, záväzkov, rozdielu majetku a záväzkov v inventúrnych súpisoch sa porovnáva so stavom majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v účtovníctve a výsledky porovnania sa uvedú v inventarizačnom zápise. Inventarizačný zápis je účtovný záznam, ktorým sa preukazuje vecná správnosť účtovníctva a ktorý musí obsahovať b) výsledky vyplývajúce z porovnania skutočného stavu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov s účtovným stavom...*“

Kontrolou inventarizačného zápisu ku dňu 31.12.2008 bolo zistené, že inventarizačný zápis neobsahoval všetky rozdiely vyplývajúce z porovnania medzi účtovným a skutočným stavom majetku a záväzkov (napr. nebol uvedený stav pokladničnej hotovosti, rezervného fondu a pod.), čím obec **nekonala v súlade s ustanovením § 30 ods. 3 písm. b) zákona o účtovníctve.**

Podľa ustanovenia § 20 ods. 1 zákona o účtovníctve: „*Účtovná jednotka, ktorá musí mať účtovnú závierku overenú audítorom... je povinná vyhotovovať výročnú správu...*“

Kontrolou dokumentácie účtovnej závierky bolo zistené, že obec nevypracovala výročnú správu za rok 2007, čím **konala v rozpore s ustanovením § 20 ods. 1 zákona o účtovníctve.** Ďalej bolo zistené, že audit účtovnej závierky obce bol vykonaný dňa 20.05.2008, po schválení záverečného účtu OZ dňa 11.02.2008.

4. Záverečný účet obce

Podľa ustanovenia § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení: „*Pred schválením je rozpočet obce zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým, aby sa k nemu mohli obyvatelia obce vyjadriť; to platí aj o záverečnom účte obce...*“

Kontrolou správy hlavného kontrolóra obce k záverečnému účtu za rok 2007 a zápisnice zo zasadnutia OZ v Kláčanoch bolo zistené, že obec nezverejnila návrh záverečného účtu obce 15 dní pred jeho schválením, čím **nekonala v súlade s ustanovením § 9 ods. 2 zákona o obecnom**

zriadení.

5. Účinnosť vnútorného kontrolného systému

V zmysle ustanovenia § 18f ods. 1 zákona o obecnom zriadení: „*Hlavný kontrolór... b) predkladá obecnému zastupiteľstvu raz za šesť mesiacov návrh plánu kontrolnej činnosti, ktorý musí byť najneskôr 15 dní pred prerokovaním v zastupiteľstve zverejnený spôsobom v obci obvyklým... e) predkladá obecnému zastupiteľstvu najmenej raz ročne správu o kontrolnej činnosti, a to do 60 dní po uplynutí kalendárneho roku...*“

Kontrolou bolo zistené, že hlavný kontrolór obce v rokoch 2007 a 2008 nevypracoval plány kontrolnej činnosti v rozdelení na šesťmesačné intervaly, vypracované boli za kalendárne roky 2007 a 2008.

Ďalej bolo zistené, že hlavný kontrolór obce nepredložil obecnému zastupiteľstvu správu o kontrolnej činnosti za rok 2007, ani za rok 2008.

Obec tým, že nemala vypracované plány kontrolnej činnosti na roky 2007 a 2008 v rozdelení na šesťmesačné intervaly, ktoré mal vypracovať hlavný kontrolór obce, nepreukázaním ich zverejnenia spôsobom v obci obvyklým, **nekonala v súlade s ustanovením § 18f ods. 1 písm. b) zákona o obecnom zriadení** a tým, že neboli vypracované správy o kontrolnej činnosti za roky 2007 a 2008, **nekonala v súlade s ustanovením § 18f ods. 1 písm. e) zákona o obecnom zriadení**.

Vnútorný kontrolný systém obce za roky 2007 a 2008 v súvislosti s nedostatkami zistenými kontrolou, vykazoval rezervy.

III. Záver

Kontrolou boli preukázané prípady porušovania všeobecne záväzných právnych predpisov v obci.

Zistené nedostatky vyplývali z toho, že:

- rozpočet obec neobsahoval rozpočet výdavkov základnej školy, ktorej bola obec zriaďovateľom, obec nevykonala žiadne zmeny svojho rozpočtu v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy
 - obec nemala vypracované organizačný poriadok obecného úradu, zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce, plány kontrolnej činnosti v rozdelení na šesťmesačné intervaly, nepreukázala zverejnenie návrhu záverečného účtu obce 15 dní pred jeho schválením, obecnému zastupiteľstvu neboli predložené správy o kontrolnej činnosti v zmysle zákona o obecnom zriadení
 - zriaďovacia listina školy neobsahovala vecné a finančné vymedzenie majetku v zmysle zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve
 - obec nemala vypracovanú výročnú správu, účtovné doklady neobsahovali požadované náležitosti
- obec nevykonala inventarizáciu v roku 2007, v inventarizačnom zápise za rok 2008 neuviedla všetky rozdiely vyplývajúce z porovnania medzi účtovným a skutočným stavom majetku a záväzkov v roku 2008, inventúrne súpisy neobsahovali požadované náležitosti podľa zákona o účtovníctve.

Na základe výsledkov kontroly NKÚ SR odporúča obecnému zastupiteľstvu obce:

- vypracovať interný predpis k vykonávaniu inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov
- pre skvalitnenie účinnosti vnútorného kontrolného systému vypracovať interné smernice
- prijať opatrenie, aby účtovné doklady obsahovali všetky náležitosti požadované zákonom o účtovníctve.

Výsledky kontroly boli prerokované so štatutárnym orgánom obce.

Na odstránenie zistených nedostatkov prijala Obec Kľačany 10 opatrení, ktorých plnenie bude NKÚ SR v rámci svojej činnosti sledovať a kontrolovať.